

Meelih qcurux

Uka bateri bbetaq qcurux ka rudan miyan cbeyo ma, uka iyu scudu daha qcurux duri. Ani naq tminun ka kadi qcurux we, ini sriyung mosa kmadi qcurux ka rudan miyan cbeyo, icu daha pphlisan mesa seediq mbserux. Ado ka rseno mqlmiqu mosa cmebu camac kesun daha rseno mdrumuc, kika meelih qcurux nii ka aangel daha qcurux ma bolung.

Mosa meelih qcurux nii we, asi ka trteru ma, rmrima hari hei mtheyaq mosa meelih qcurux, skadi yayung tikuh hari ma, niqan so pnswayan na qsiya yayung, ruru de ini huwa ka kiya.

Prading meelih qcurux de, pllayun daha mosa hmetur ka pusu icil pnswayan qsiya yayung hayan, pdaun daha tguicil na ka qsiya na, ani si ini hteri ba bale, pseelih qsiya na nanaq.

Kndudul meelih ka qsiya hnteran daha de, tsseli rcilung ga niqan tikuh qsiya ka qcurux ma bolung denu, saun daha tmremux ma skungalun daha qmerc ciida di. So bolung de leexan ba qmerac ka kiya, so karang de asi dai lmamu knksaan na kiya, ado meyah mkkesa siyo qsiya lniihan ka dheya.

Mhedu qmquli qcurux lniihan daha de, mosa meelih pusu qsiya yayung tguicil pnswayan na dungan, kraanun daha so kiya qmquli qcurux duri.

Meelih qcurux rudan miyan cbeyo we, gmao prparu na ka ttrmuxan daha, pniquan daha naq hiya ka bcbiciq na, so kiya ka bolung ma karang duri. Mpeelih so icil na de, rwahun daha qsiya hnetur daha so soni ma, pdaan daha hiya ka qsiya de, mpkuudus ma, mpkrana nanaq hiya ka qcurux biciq ma wawa qcurux dungan, so kiya ka bolung ma karang duri.

Niqan nrihan rrengo hini we, rudan miyan cbeyo peni na, ini daha kntaani mosa meelih ka qcurux, psbyaqun daha cenga oosa meelih qcurux, pcungaun daha mddeka kingl knkawas, uxe duri we pcenga daha kingal knkawas.

So nii ka aangel qcurux rudan miyan cbeyo de, kiya ka ini qsetuq mrana ma, ini kuuka ka qcurux, bolung, karang ma, kana mnuudus ga meni q yayung ma, ruru duri. Saya de, nii ta ini pyugi ma, ini ta ltdani lqlaqi ta ka knklaan knuudus nrudan ta di, nii ka naka ta spuun lmngelung.

以疏導溪水捕捉魚蝦

以前沒有蓄電池可電魚，也沒藥物可毒魚。即使會織魚網，也不常去網魚，惟恐被說成懶惰的人，入山狩獵才會被稱為勤勞的人。

以疏導溪流捕魚需要三、五人找有支流的河流。捕魚時，先將一條支流攔阻，使它流經另一條支流，只讓其水量減少，但不是堵住。當該支流的水量減少，魚群就會聚集在有水的池子，即能徒手捉魚、蝦類也容易捉住，螃蟹也可直接抓起來，因螃蟹會爬在溪旁的淺灘上。

捕完疏導過支流的魚後，再攔阻另一條分出的支流，跟先前一樣徒手捉魚。祖先以疏導溪流捕魚時，會挑大的魚來捕捉，小魚、小蝦和小螃蟹會留在那裡。當疏導另一支流時，先前的攔阻物搬開讓水流入，小魚、小蝦與小螃蟹又將生長及繁殖。

值得一提的是，祖先不會經常以疏導溪流的方法捕魚，會間隔半年或一年，魚類、小蝦與小螃蟹及所有的河川生物就不致滅絕。如今，祖先的生活智慧，我們不但沒遵循也沒有傳承予子孫們，這是我們要思考的課題。